

PAPILĖS SIMONO DAUKANTO GIMNAZIJA

MOKINIŲ TURIZMO RENGINIŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių turizmo renginių organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) nustato mokinių turizmo renginių - žygių, pažintinių, edukacinių išvykų, ekskursijų, sąskrydžių, varžybų, stovyklų (toliau – turizmo renginiai) organizavimo tvarką Papilės Simono Daukanto gimnazijoje ir yra parengtas vadovaujantis „Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. ISAK -330; 2017 m. balandžio 24 d. Įsakymo Nr. V-267 redakcija.

2. Aprašo tikslas – reglamentuoti turizmo renginių organizavimą, vykdymą ir laiduoti renginiuose dalyvaujančių mokinių saugumą.

3. Aprašas taikomas klasių vadovams, pagalbos mokiniui specialistams bei mokytojams, organizuojantiems ir vykdančioms mokinių iki 18 metų imtinai turizmo renginius Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4. Vaikų grupės, naudodamosi visuomeniniais, vandens keliais, keliaudamos draustiniais ar kitomis riboto lankomumo teritorijomis, privalo vadovautis saugaus eismo taisyklėmis, nustatytomis šiems keliams ir teritorijoms.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

ekskursija – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;

gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

išvyka – organizuotas vaikų grupių edukacinis, pažintinis keliavimas nustatytu maršrutu naudojant įvairias priemones (pėsčiomis, traukiniu, autobusu, dviračiais ir kt.);

sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

turizmo renginio vadovas – asmuo, turintis tinkamą pasirengimą, organizuojantis pasiruošimą turizmo renginiui ir jam vadovaujantis;

stovykla – trumpalaikis vaikų poilsio organizavimas;

vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones.

6. Kitos apraše naudojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) vartojamas sąvokas.

7. Išvykusio į turizmo renginį mokytojo pamokas vaduoja toje klasėje tą dieną, kai vyksta turizmo renginys, dirbantys mokytojai.

II SKYRIUS TURIZMO RENGINIŲ PROGRAMOS

8. Pažintinių, edukacinių išvykų, renginių, žygių, ekskursijų programas ir sąskrydžių, varžybų nuostatus rengia, derina turizmo renginio vadovas, tvirtina gimnazijos direktorius (1 priedas).

9. Stovyklos programos rengiamos pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu (2007-05-02 ISAK-805) patvirtintą Vaikų socializacijos programų rėmimo konkurso tvarkos aprašą. Stovykla organizuojama vadovaujantis Lietuvos HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (2010 Nr.V-765) nuostatomis.

III SKYRIUS

TURIZMO RENGINIŲ DALYVIŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

10. Turizmo renginiuose leidžiama dalyvauti:

10.1. vienos dienos trukmės žygiuose pėsčiomis, išvykose ir edukacinėse ekskursijose nuo 6 metų;

10.2. dviejų dienų žygiuose pėsčiomis nuo 9 metų;

10.3. žygiuose slidėmis, vandens turizmo priemonėmis nuo 12 metų;

10.4. žygiuose dviračiais nuo 12 metų, o jeigu vaikai yra išklause papildomą mokymo kursą ir turi mokyklos išduotą pažymėjimą – ne jaunesniems kaip 10 metų;

10.5. sąskrydžiuose, varžybose – šių renginių nuostatuose numatyta tvarka;

10.6. jaunesni negu aprašo 10.1-10.4 punktuose nurodyti vaikai gali dalyvauti turizmo renginiuose tik turėdami tėvų arba teisėtų vaiko globėjų rašytinį sutikimą.

10.7. mokinių iki 14 metų tėvai arba teisėti vaiko globėjai pasirašydami sutartį su gimnazija sutinka dėl mokinio dalyvavimo įstaigos organizuojamuose turizmo renginiuose.

11. Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu.

12. Vaikų grupei, dalyvaujančiai turizmo renginiuose, gimnazijos direktorius skiria turizmo renginio vadovą. Didesnėms nei 15 vaikų grupėms skiriami 2 turizmo renginio vadovai. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų grupei, neatsižvelgiant į vaikų skaičių, skiriami ne mažiau kaip 2 turizmo renginio vadovai.

13. **Gimnazijos direktorius**, užtikrindamas turizmo renginių dalyvių saugumą:

13.1. tvirtina įsakymą, kuriame nurodoma turizmo renginio programos pavadinimas, dalyviai, turizmo renginio vadovas(-ai);

13.2. organizuoja turizmo renginių vadovų mokymus saugos ir sveikatos klausimais, vadovaudamasis Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 5 d. Įsakymu Nr. A1-276 nustatyta tvarka. Mokytojui turizmo renginyje gali talkinti ir mokinių tėvai, atestuoti aukščiau nurodyta tvarka;

13.3. padeda pasirengti turizmo renginiui;

13.4. atsako už pasirengimą turizmo renginiui, jo eigą ir pedagoginius rezultatus;

13.5. nustato turizmo renginių vadovo(-ų) pareigas;

13.6. už gerą programos vykdymą gali paskatinti turizmo renginio vadovą ir mokinius;

13.7. už programos vykdymo pažeidimus turizmo renginio vadovą gali nubausti drausmine tvarka.

14. **Turizmo renginio vadovas**, užtikrindamas turizmo renginių mokinių saugumą:

14.1. ne vėliau kaip prieš dieną iki numatomo renginio parengia vaikų turizmo renginio įsakymą, kuriame nurodo mokinių sąrašą, tikslą, maršrutą, išvykimo, atvykimo vietą ir laiką, surenka 8, 10.7, 16.1, 14.2. punktuose nurodytus dokumentus ir suderina su direktoriumi bei atsakingu švietimo padalinio (skyriaus) vadovu;

14.2. informuoja tėvus pasirašytinai apie turizmo renginio tikslus, maršrutus, vietą, laiką, išlaidas ir vaikų supažindinimą su saugaus elgesio instruktažu Nr.31 (2 priedas);

14.3. supažindina grupės narius su pirmosios pagalbos teikimu bei naudojimusi pirmosios pagalbos vaistinėle ir Mokinių, išvykusių už gimnazijos ribų, dalyvaujančių pažintinėje, kultūrinėje, sportinėje veikloje, saugos ir sveikatos instrukcija Nr.31 (3 priedas). Saugos instruktažus registruoja renginiuose dalyvaujančių vaikų saugos instruktavimų registravimo žurnale;

14.4. vadovaudamasis patvirtinta turizmo renginio programa užtikrina vaikų saugą renginio metu, moka suteikti pirmąją medicininę pagalbą;

14.5. susidarius situacijai, gresiančiai vaikų saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia turizmo renginio vykdymą bei informuoja gimnazijos direktorių.

15. Turizmo renginiuose dalyvaujantys mokiniai nuo 14 metų:

15.1. susipažinę su turizmo renginio organizavimo tvarka ir saugos reikalavimais, pasirašo renginiuose dalyvaujančių vaikų saugos instruktavimų registravimo žurnale;

15.2. prieš turizmo renginį pasiskirsto pareigomis, užduotimis ir kt.;

15.3. privalo laikytis elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti turizmo renginio vadovo(-ų) nurodymus;

15.4. pristato nustatytos formos tėvų sutikimą (2 priedas).

16. Turizmo renginiuose dalyvaujantys vaikai iki 14 metų:

16.1. pristato nustatytos formos tėvų sutikimą (2 priedas);

16.2. prieš turizmo renginį pasiskirsto pareigomis, užduotimis ir kt.;

16.3. privalo laikytis elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti turizmo renginio vadovo(-ų) nurodymus.

IV SKYRIUS MAUDYMO SI REIKALAVIMAI

17. Turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais.

18. Vykdam turizmo renginius maudymosi vieta parenkama iš anksto. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose (vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų vasaros poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ dokumentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V - 765 (Žin., 2010, Nr. 108-5567), 2016 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. V-300 patvirtinta redakcija).

19. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji.

20. Maudomasi tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint.

21. Vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 8 vaikai. Maudymosi metu turizmo renginio vadovui reikia būti labai atidžiam.

22. Maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.

V SKYRIUS RENGINIŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMAS

23. Renginiai finansuojami teisės aktų nustatyta tvarka.

24. Pažintinės veiklos lėšos (mokinio krepšelio) naudojamos apmokėti už:

24.1. mokinių dalyvavimą kitų švietimo teikėjų organizuojamose pažintinėse edukacinėse programose ir projektuose;

24.2. bilietus į pažintinius objektus;

24.3. gido paslaugas;

24.4. transporto išlaidas, kai lėšos nėra išnaudotos aukščiau išvardintais atvejais.

25. Pažintinės veiklos lėšų (mokinio krepšelio) negalima naudoti:
- 25.1. kelionių į užsienį ir su jomis susijusioms išlaidoms apmokėti;
 - 25.2. mokytojo darbo apmokėjimui už organizuojamą pažintinę veiklą;
 - 25.3. mokinių išvykų į olimpiadas, konkursus, sporto varžybas ir pan. apmokėjimui;
 - 25.4. pramoginių renginių lankymo ir organizavimo išlaidoms apmokėti;
 - 25.5. projektų, programų parengimo išlaidoms apmokėti;
 - 25.6. mokinių poilsio organizavimui.

26. Gimnazijos direktorius, suderinęs su steigėju, pažintinei veiklai gali panaudoti sutaupytas moksleivio krepšelio lėšas.

SUDERINTA

Gimnazijos taryboje

2017-08-24 protokolo Nr.3

1 priedas

PATVIRTINTA

Gimnazijos direktoriaus

...-...-... įsak. Nr. V-

**PAPILĖS SIMONO DAUKANTO GIMNAZIJA
MOKSLEIVIŲ EDUKACINĖS VEIKLOS PROGRAMA**

Renginio pavadinimas	
Vykdyto laikas	
Vadovas	
Renginio tikslai	
Detalus maršrutas	
Išvykimo laikas	
Atvykimo laikas	
Nakvynės vieta	
Grįžimo laikas	
Saugumo priemonės	
Mokytojo (vadovo) parašas, vardas, pavardė	

SUDERINTA

Gimnazijos švietimo padalinio

(skyriaus) vadovas

(vardas, pavardė, parašas)

Data

2 priedas

Renginio pavadinimas	Data	Maršrutas	Vykdymo laikas	Išlaidos	Mokytojas (vardas, pavardė, parašas)
Mano vaikas susipažinęs/usi su saugaus eismo, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimais, jų laikysis, turizmo renginio metu nevertos alkoholio, tabako bei kitų psichoaktyvių medžiagų, kultūringai elgsis, nesityčios ir nepriekabius bei vykdys renginio vadovo nurodymus. Sutinku, kad mano vaikui prireikus būtų suteikta pirmoji medicininė pagalba.					

Tėvai

(vardas, pavardė)

.....

(parašas)

3 priedas

PATVIRTINTA
Gimnazijos direktoriaus
2017-08-25 įsak. Nr. V-166

PAPILĖS SIMONO DAUKANTO GIMNAZIJA

MOKINIŲ, IŠVYKUSIŲ UŽ GIMNAZIJOS RIBŲ, DALYVAUJANČIŲ PAŽINTINĖJE, KULTŪRINĖJE, SPORTINĖJE VEIKLOJE, SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR.31

1. BENDROJI DALIS

- 1.1. Patvirtinta instrukcija – (toliau Instrukcija) yra norminis gimnazijos dokumentas, nusakantis mokiniams ir juos lydintiems mokytojams veiklos, elgesio, sveikatos, saugumo ir gamtos saugojimo reikalavimus turizmo renginių metu;
- 1.2. instrukcija nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, mokinio elgesio taisyklių ir etiketo reikalavimų kiekviename išvykos etape;
- 1.3. mokiniui, supažindintam pasirašytinai su šia instrukcija ir pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma drausminė atsakomybė pagal gimnazijos nustatytą tvarką.

2. GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI TURIZMO RENGINIO METU, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. **Neatsargus elgesys**, galintis sukelti eismo įvykių, einant per gatvę, neteisingai išlipant iš transporto priemonės ar laukiant autobuso. Saugos priemonės: laikytis saugaus eismo taisyklių ir etiketo reikalavimų gatvėje bei transporto priemonėje, klausyti vadovo nurodymų; nuolat stebėti

renginio dalyvius (atsakingas renginio vadovas). Jei išvykstama ir parvykstama tamsiu paros metu, turėti atšvaitus;

2.2. **traumos ir sužalojimai dėl auto įvykio.** Saugos priemonės - instruktažas apie saugų elgesį gatvėje ir transporte. Nuolat stebėti renginio dalyvius (atsakingas renginio vadovas);

2.3. **traumos ir sužalojimai ne dėl autoįvykio.** Saugos priemonė - instruktažas apie aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos reikalavimus, saugų elgesį gatvėje, kelyje, atrakcionų parkuose. Nuolat stebėti renginio dalyvius (atsakingas renginio vadovas);

2.4. **vaiko skendimas.** Saugos priemonė - laikytis maudymosi taisyklių, be mokytojo leidimo neiti į vandenį, nesimaudyti nepažymėtoje maudymuisi vietoje, turėti gelbėjimosi liemenes. Baseine maudytis tik mokytojui stebint. Nuolat stebėti renginio dalyvius (atsakingas renginio vadovas);

2.5. **saulės nudegimai.** Saugos priemonė - laikytis deginimuisi nustatytos aprangos reikalavimų: dėvėti kepuraitę ar skarutę, nesideginti saulėje po 11 valandos;

2.6. **vabzdžių įgėlimas, erkės.** Saugos priemonė - pasirūpinti priemonėmis nuo erkių ir vabzdžių įgėlimų;

2.7. **nelaimingi atsitikimai ledo arenoje.** Saugos priemonė – laikytis kultūringo ir mandagaus elgesio viešose vietose, nesistumdyti ant ledo, pasirinkti saugų čiuožimo būdą ir greitį, tinkamas ir tvarkingas pačiūžas, įvertinti savo gebėjimus ir galimybes;

2.8. **nelaimingi atsitikimai keliaujant dviračiais.** Saugos priemonė – keliauti techniškai tvarkingu dviračiu, laikytis eismo taisyklių ir vykdyti dviratininkų pareigas.

3. VEIKSMAI PRIEŠ IŠVYKSTANT UŽ GIMNAZIJOS RIBŲ

3.1. Turizmo renginio vadovas parengia dokumentus, nurodytus Aprašo 8, 10.7, 14.2 punktuose ne vėliau kaip prieš dvi dienas iki turizmo renginio pradžios. Raštinės vedėjai pateikia: mokinių sąrašą, renginio tikslą, maršrutą, išvykimo laiką ir vietą, lydinčius asmenis;

3.2. raštinės vedėja paruošia įsakymą ir pateikia patvirtinti mokyklos direktoriui;

3.3. turizmo renginio vadovas informuoja mokinius bei jų tėvus (globėjus) apie numatomos išvykos tikslus, maršrutą, išvykimo ir atvykimo laiką ir vietą, vaikų mitybą, saugą, pinigines išlaidas;

3.4. turizmo renginio vadovas pasirašytinai instruktuoja mokinius dėl saugaus elgesio pagal šią instrukciją, supažindina su aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos reikalavimais, surinkdamas dalyvių parašus, užpildo vaikų saugos instruktavimų registracijos žurnalą, esantį gimnazijos raštinėje;

3.5. direktorius tvirtina įsakymą, kuriame nurodytas mokinių sąrašas, tikslas, maršrutas, išvykimo ir atvykimo laikas ir vieta, sauga, vadovo pareigos, apmokėjimo sąlygas;

3.6. turizmo renginio vadovas skelbia dalyvių sąrašą, patvirtintą direktoriaus įsakymu, TAMO;

3.7. mokiniai, kurie planuoja negrįžti kartu su grupe apie tai turi informuoti grupės vadovą raštišku tėvų prašymu.

4. VEIKSMAI IŠVYKUS UŽ GIMNAZIJOS RIBŲ

4.1. Visi griežtai laikosi turizmo renginio vadovo nurodymų (nepalieka grupės be vadovo leidimo, apie savo savijautos pakitimus, traumas nedelsiant praneša vadovui) ir nurodytų saugos reikalavimų;

4.2. mokiniai turi neatsiskirti nuo grupės, jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti būtina informuoti turizmo renginio vadovą;

4.3. draudžiama vartoti alkoholinius, energetinius gėrimus ir kitas psichiką veikiančias medžiagas.

4.4. Ekskursijos dalyvių elgesys muziejuose ir parodose:

4.4.1. muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis, vaikščioti atsargiai, nekliudyti eksponatų, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir jų pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą;

4.4.2. negražu ir neetiška garsiai kalbėtis ir juoktis parodų salėse;

4.4.3. nedera nemandagiai ir įkyriai ginčytis su ekskursijų vadovais;

4.4.4. nemandagu reikšti nepasitenkinimą meno kūriniais, eksponatais, garsiai reikšti savo nuomonę;

4.4.5. garsiomis kalbomis ir pastabomis negalima blaškyti kitų dėmesio ir trukdyti gidui-ekskursijos vadovui.

4.5 Saugus elgesys transporte: autobuse, troleibuse, traukinyje:

4.5.1. tvarkingai įlipti ir išlipti iš transporto priemonės tik transporto priemonei visiškai sustojus;

4.5.2. pirmenybę sėsti į viešąjį transportą turi neįgalūs asmenys, maži vaikai, pagyvenę žmonės;

4.5.3. tvarkingai susėsti ir sėdėti transporto priemonėje;

4.5.4. laikytis transporto priemonių taisyklių: draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinti duris, išlipus iš transporto priemonės iškart bėgti per gatvę ir kt.;

4.5.5. nešiukšlinti transporto priemonėje. Maisto likučiai ir šiukšlės metami į šiukšlių dėžę. Draudžiama juos mesti per langą ar po sėdyne;

4.5.6. klausyti vairuotojo ir lydinčių asmenų nurodymų;

4.5.7. atsargiai pereiti gatvę išlipus iš transporto priemonės.

4.6. Saugus elgesys gatvėje:

4.6.1. pėstieji privalo eiti šaligatviais arba pėsčiųjų takais dešine puse, o ten, kur jų nėra, - kelkraščiu. Jeigu šaligatvio, pėsčiųjų tako, kelkraščio nėra arba jais eiti negalima, leidžiama eiti viena eile važiuojamosios dalies pakraščiu;

4.6.2. žmonių sambūriuose negalima stumdytis. Pastebėjus, kad kas nors skuba, duoti kelią;

4.6.3. jeigu turistinė grupė keliauja su lazdomis, tai lazda reikia laikyti vertikaliai, nes horizontaliai nešti lazda ar ilgą skėtį yra pavojinga, į jų smaigalius gali susižeisti praeiviai. Skėčiu ir lazda nemosuoti;

4.6.4. kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu einantys pėstieji turi eiti prieš transporto priemonių važiavimo kryptį;

4.6.5. į kitą važiuojamosios dalies pusę pėstieji privalo eiti tik pėsčiųjų (taip pat požeminėmis ir esančiomis virš kelio) perėjomis, o kur jų nėra - sankryžose pagal šaligatvių arba kelkraščių liniją. Kai matomumo zonoje perėjos ar sankryžos nėra, leidžiama eiti per kelią stačiu kampu į abi puses gerai apžvelgiamose vietose, tačiau tik įsitikinus, kad eiti saugu;

4.6.6. nespėjusieji pereiti važiuojamosios dalies, turi stovėti saugumo salelėje arba ant paženklintos ar įsivaizduojamos linijos, skiriančios priešingų kryptių transporto srautus. Baigti eiti per kelią galima tik įsitikinus, kad eiti saugu;

4.6.7. artėjant specialiajai transporto priemonei su įjungtais mėlynais ir raudonais (arba tik mėlynais) žybciojančiais švyturėliais ir specialiais garso signalais, pėstieji neturi pradėti eiti per važiuojamąją dalį, o esantys važiuojamojoje dalyje privalo nedelsiant iš jos pasitraukti;

4.6.8. laikytis saugaus eismo taisyklių;

4.6.9. neatsilikti nuo grupės.

4.7. Saugus elgesys įstaigoje:

4.7.1. nesistumdyti einant pro duris;

4.7.2. atidžiai klausytis vadovo instrukcijų ir pasakojimo;

4.7.3. netrukdyti įstaigos dirbantiems;

4.7.4. liesti daiktus ir eksponatus tik leidus vadovui;

4.7.5. neliesti įstaigoje esančių įrenginių ir technikos;

4.7.6. neatsilikti nuo grupės.

4.8. Saugus elgesys prie vandens telkinių:

4.8.1. maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji.

4.8.2. maudytis tik leidus vadovui ir jam stebint;

4.8.3. vienu metu maudytis gali ne daugiau kaip 8 vaikai.

4.8.4. maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas;

4.8.5 . laikytis saugaus maudymosi taisyklių;

4.8.6 . tvarkingai ir kultūringai elgtis ant kranto arba baseino patalpose (nelakstyti, saugiai vaikščioti, nesistumdėti).

4.9. Saugus elgesys miške ir parke.

4.9.1. tvarkingai ir kultūringai elgtis;

4.9.2. kurti laužus tik tam skirtose vietose ir tik leidus vadovui;

4.9.3. nežaisti su degtukais;

4.9.4. nelaužyti medžių, neskinti globojamų augalų, nepažeisti gamtosaugos įstatymų;

4.9.5. laipiojant ir bėgiojant stengtis nesusižeisti;

4.9.6. atidžiai klausytis vadovo instrukcijų ir pasakojimo;

4.9.7. saugotis erkių: naudoti priemones, skirtas erkėms atbaidyti, apsirengti šviesiais drabužiais. Jei įgėlė bitė, uodas ar kitas vabzdys ant skaudamos vietos uždėti šaldomąjį kompresą ir kreiptis į gydytoją;

4.9.8. nesiartinti prie miško gyvūnų, neerzinti jų.

4.10. Saugus elgesys edukaciniuose užsiėmimuose:

4.10.1. atidžiai klausyti vadovo instrukcijų;

4.10.2. saugiai dirbti su įrankiais, naudoti juos pagal paskirtį;

4.10.3. darbą užbaigus, įrankius sutvarkyti.

4.11. Saugus elgesys žygiuose dviračiais:

4.11.1. važiuoti keliais dviračiu leidžiama ne jaunesniems kaip 14 metų asmenims, o išklausiusiems atitinkamą mokymo kursą ir turintiems mokymo įstaigos išduotą pažymėjimą, – ne jaunesniems kaip 12 metų asmenims. Gyvenamojoje zonoje dviračių vairuotojų amžius neribojamas;

4.11.2. eismo dalyviai privalo važiuoti vienas paskui kitą;

4.11.3. jei tik įmanoma, turi važiuoti dviračių taku, o kur tokių takų nėra, leidžiama važiuoti viena eile važiuojamosios dalies kraštine dešine juosta kuo arčiau jos dešiniojo krašto; turi pasirinkti saugų greitį, atsižvelgdami į aplinkos sąlygas, asmeninius važiavimo įgūdžius ir dviračio būklę;

4.11.4. privalo laikytis saugaus atstumo iki važiuojančiojo prieš juos (stabdomo kelias); jei eismas intensyvus ir reikia pasukti į kairę, apsukti ar pervaziuoti į kitą kelio pusę, dviračio vairuotojas turi nulipti ir kirsti važiuojamąją dalį vesdamas dviratį, nesudarydamas kliūtis kitoms transporto priemonėms;

4.11.5. dviračio vairuotojui leidžiama važiuoti keliu tik tvarkingą stabdį ir garso signalą turinčiu dviračiu. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai arba kiti šviesą atspindintys elementai, pritvirtinti prie ratų stipinų. Važiuojant keliu tamsioju paros metu arba esant blogam matomumui, dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o dviračio gale – raudonos šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti šviesą atspindinčią liemenę arba būti prie drabužių kitiems eismo dalyviams matomoje vietoje prisisegęs šviesą atspindinčius elementus. Dviračio vairuotojai (keleiviai) iki 18 metų, važiuodami (vežami) keliu, privalo būti užsidėję ir užsisegę dviratininko šalną. Kitiems vyresniems kaip 18 metų asmenims, dviračiu važiuojantiems keliu, rekomenduojama būti užsidėjus ir užsisegus dviratininko šalną;

4.11.6. ne sankryžoje esančiame nereguliuojamame dviračių tako ir kelio susikirtime dviračio vairuotojas privalo duoti kelią juo važiuojančioms kitoms transporto priemonėms ir pėstiesiems;

4.11.7. važiuojamosios dalies pakraštyje pažymėtu dviračių taku, kuris nuo gretimos eismo juostos nėra atskirtas veja, borteliu, atitvarais ir panašiai, dviračio vairuotojui leidžiama važiuoti tik ta pačia kryptimi, kuria vyksta eismas gretima eismo juosta;

4.11.8. dviračių taku dviračio vairuotojas privalo važiuoti kuo arčiau tako (jiems skirtos tako dalies) dešiniojo krašto. Jeigu pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtame take ar šaligatvyje važiuojamosios dalies ženklavimo linijomis (baltu dviračio simboliu) yra paženklinta dviračių eismui skirta tako (šaligatvio) dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti tik ja ir kuo arčiau jos dešiniojo krašto. Dviračių vairuotojai privalo nesukelti pavojaus pėstiesiems;

4.11.9. vietose, kur eismą reguliuoja šviesoforai, dviračių vairuotojai privalo paisyti šviesoforų su dviračio simboliu, o kai jų nėra – transporto šviesoforų signalų.

4.12. Saugus elgesys sportinių renginių metu:

4.12.1. sportinių renginių metu visi dalyviai turi būti pratybų vietoje;

4.12.2. besąlygiškai klausyti visus renginį organizuojančio vadovo nurodymus;

4.12.3. renginio vietoje laikytis saugaus elgesio taisyklių: nelaipioti stadione esančiais įrengimais, naudoti sportinį inventorių tik pagal paskirtį, dėvėti sportinę aprangą.

5. VEIKSMAI PO ESKURSIJOS

5.1. Mokiniai po išvykos turi grįžti į gimnaziją lydimi vadovo;

5.2. turizmo renginio vadovas gimnazijos direktorių ir tėvus informuoja apie pažeidėjus, incidentus, nelaimingus atsitikimus, traumas;

5.3. įvykusių incidentų atveju direktorius sudaro tyrimo komisiją.

Instrukciją parengė
švietimo padalinio (skyriaus) vadovė

Kristina Dorofėjienė